

ПОКАЗНИКИ ПРОДУКТИВНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОСТІ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Шупенко Д.І.

Науковий керівник – канд. техн. наук, доц. Циганенко М.О.

Харківський національний технічний університет
сільського господарства ім. П.Василенко

(61050, Харків, пр. Московський, 45, каф. «Оптимізація технологічних систем імені Т.П. Євсюкова», тел. (057)732-98-21, E-mail: kafedra emtp@ukr.net)

Витрати на транспортні роботи включаються в собівартість сільськогосподарської продукції і здорожчують її виробництво. Знизити ці витрати можна лише завдяки ефективнішому використанню транспортних засобів, насамперед вантажних автомобілів. Для оцінки й аналізу рівня їх використання застосовують ряд техніко-економічних показників, що відображають специфіку транспортного процесу, продуктивність, умови і режим роботи транспортних засобів.

Для визначення окремих техніко-економічних показників роботи автотранспорту використовують такі поняття, як автомобіле-дні перебування в господарстві, автомобіле-дні в роботі, середньооблікова кількість автомобілів і їх вантажопідйомність. Автомобіле-дні перебування в господарстві розраховують підсумовуванням усіх календарних днів перебування кожного вантажного автомобіля в підприємстві протягом року, а автомобіле-дні в роботі — підсумовуванням днів їх роботи. Діленням автомобіле-днів перебування у господарстві на 365 визначають середньооблікову кількість автомобілів, а вантажопідйомність середньооблікового автомобіля — діленням автомобіле-тонно-днів на автомобіле-дні перебування в господарстві.

Усі показники використання автотранспорту поділяються на три групи: інтенсивності, продуктивності й економічності. До показників інтенсивності відносять: коефіцієнт використання автопарку; коефіцієнт технічної готовності; середня технічна швидкість; середню експлуатаційну швидкість; середню відстань перевезень тонни вантажу; середньодобовий пробіг автомобіля в кілометрах; коефіцієнт використання пробігу; коефіцієнт використання вантажопідйомності.

Показники продуктивності автотранспорту: виробіток автомобілів на одну середньооблікову автомобіле-тонну; кількість тонно-кілометрів на середньооблікову автомобіле-тонну в тонно-кілометрах.

Показники економічності автотранспорту: собівартість тонно-кілометра (десяти або ста тонно-кілометрів); прямі експлуатаційні витрати на 100 км пробігу й окремо на тонну перевезеного вантажу, грн.; витрати пального на 100 км пробігу й окремо на 100 ткм.; витрати пального на тонну перевезеного вантажу.

Найбільш повно про ефективність використання автомобільного парку можна судити за показниками продуктивності й економічності.